

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සි/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාත්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ජරමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 යෙහි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව කළමනාකාරීත්වය විසින් සමාලෝචනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට ගැලපුම් නොකිරීම නිසා පිරිවැය රු.40,241,059ක් වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ දේපළ, පිරිසිදු හා උපකරණ තව දුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතිය ද අදාළ වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 8 ප්‍රකාරව අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් සකස් කිරීමට කටයුතු කරන බැවින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 8 ප්‍රකාරව ගැලපීම් සිදුකළ හැකිය.	ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ වත්කම්වල ඵලදායී ජීවිත කාලය කළමනාකාරීත්වය මගින් සමාලෝචනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට ගැලපුම් කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් ප්‍රමිති 36 හි 9 ඡේදය ප්‍රකාරව සෑම වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේදීම වත්කම් භානිකරණය සඳහා ඇඟවීමක් පවතින විට එම වත්කම් සඳහා භානිකරණ තක්සේරුවක් සිදුකර භානිකරණ අලාභය හඳුනාගත යුතු වුව ද, 2016 වර්ෂයේදී රු.3,853,490ක් වැයකර අලුත්වැඩියා කරන ලද සමාගමට අයත් සත්ත්ව ආහාර ඇඹරුම් යන්ත්‍රය 2017 වර්ෂයේ සිට 2022 ඔක්තෝබර් 10 වන විටත් නිෂ්ක්‍රීයව පැවතියද ඊට අදාළ භානිකරණ වෙන්කිරීම් කරනු වෙනුවට වාර්ෂිකව රු.578,024ක් ක්ෂය වශයෙන් කපා හැර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.	අදාළ සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදන යන්ත්‍රයෙන් අඩු මිලට සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා සැලසුම්කර ආරම්භ කළද, පසුගිය වසර ගණනාව තුළ වෙළඳපොළෙහි පැවති අමුද්‍රව්‍ය වල මිල ඉහළ යාම, ප්‍රමිතිගත සාන්ද්‍ර ආහාර අඩු මිලට මිලදී ගැනීමට හැකිවීම , සුළු ප්‍රමාණවලින් ආහාර මිශ්‍ර කිරීමේදී ආහාර නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක හා ප්‍රමිතිය සිසුලෙස අඩුවීම වීම, යන කරුණු සෘජු ලෙස දෛනික නිෂ්පාදනය පහත වැටීමට හේතු නිසා ආහාර නිෂ්පාදනාගාරය තාවකාලිකව නතර කරන ලදී.	ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව වත්කමේහි වටිනාකම සාධාරණ අගයට තක්සේරු කළ යුතුය.
(ඇ) වර්ෂ 5කට අධික කාලයක සිට පැවත එන වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් තුළ ඇතුළත් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත රු.786,862ක් වූ වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂය රු.298,750ක්වූ අත්තිකාරම් හා තැන්පතු ශේෂය රු.149,844ක් වූ විකුණුම් වලින් අයවිය	මෙම ශේෂයන් ලැන්ලිබ(LANLIB) සමාගමට අදාළ ශේෂ පත්‍රයේ සිට ඉදිරියට එන ශේෂයන් වන අතර එම ශේෂයන් සඳහා කිසිම ලිඛිත සාක්ෂියක් ආයතනය සතු නොවන බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.	ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් සඳහා භානිකරණ ගැලපීම් තක්සේරු කළ යුතුය.

යුතු මුදල ද ඇතුළුව එකතුව වූ රු.1,235,456ක ශේෂය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 36 අනුව භානිකරන ගැලපීම් සිදුකර නොතිබුණු අතර, මෙම ශේෂ තහවුරු කෙරෙන ලිඛිත සාක්ෂි කිසිවක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඇ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ 2009 වසරට පෙර සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් තිබෙන රු.1,347,099ක මාචන්ත ගොවිපොළෙහි නොමේරූ පොල් වගාව දැනට එල දරමින් තිබුණද එය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 45 ඡේදය ප්‍රකාරව පරිණත වගාවක් ලෙස හඳුනාගෙන සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කර නොතිබිණි.

රු.1,347,099ක පොල් වගා ශේෂය සඳහා විගණනයට ඉදිරිපත් කිරීමට සමාගම සතු සාක්ෂි නොමැත. එම ශේෂය ලැන්ලිබ්(LANLIB) ශේෂ පත්‍රයේ සිට ඉදිරියට එන ශේෂයක් වන අතර ඉදිරියේ දී එම ගස් වල වටිනාකම ගිණුම්ගත කිරීමට හැකි වනු ඇත.

ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව මේරූ පොල්ගස්වල වටිනාකම පිරිවැය හෝ සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර පරිණත වගාවක් ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මාචන්ත ගොවිපොළෙහි රු.212,765 ක් වටිනාකම වගාවක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්වල දක්වා ඇතත් එම වගාව විනාශ වී ඇති හෙයින් ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වලින් එය ඉවත් කළ යුතුව තිබුණත් එසේ සිදුකර නොතිබුණි.	2017 හා 2018 වර්ෂවල කුරුඳු ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කළ ද පැවති දැඩි නියඟය හා වර්ෂාපතනය නොමැති වීමෙන්, කුරුඳු පැළ විනාශ වී ඇත. එබැවින් රු.212,785ක කුරුඳු ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගිය වියදම ඉදිරි වර්ෂයන් හිදී ලියා හැරීමට කටයුතු කරමි.	අදාළ වගාවේ භෞතික පැවැත්ම පරීක්ෂා කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැලපීම් සිදු කළ යුතුය.
(ආ) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි දක්වා ඇති දේපළ පිරියත සහ උපකරණවල ලියාහළ අගය වන රු.75,497,131ක ශේෂයෙහි රු.2,025,960ක්වූ ක්ෂය වෙන්කිරීමෙහි නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී තහවුරු කරගත නොහැකි විය.	2022 වර්ෂයේ සමාගම විසුරුවා හැරීමේ ක්‍රියාවලියක් සමග නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට හැකි බව දන්වා සිටිමි.	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගත යුතුය.
(ඇ) 2014 වර්ෂයේ රු.22,500,000කට අගය කරන ලද බාන්ස් පෙදෙසේ පිහිටි නිවස වෙනුවෙන් රු.1,125,000ක ක්ෂය ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. මෙම නිවාසයෙහි වටිනාකම සාධාරණ අගයට මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්වලට ගෙන නොතිබුණි.	රු.22,500,000ක මුදලකට තක්සේරු කර එම අගය ගිණුම්ගත කළ අතර, ක්ෂය ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් සකසා ඉදිරියේදී මෙය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	සමාගමට අයත් මෙම නිවසේ වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කළ යුතුය.

- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි ගෘහ භාණ්ඩ වල හා වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර වල අගයන් පිළිවෙලින් රු.59,273ක් හා රු.162,225 වුවත් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ එම අගයන් පිළිවෙලින් රු.134,817 හා රු.234,325 වූයෙන් පිළිවෙලින් රු.75,544ක් හා රු.72,100ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- 2021/12/31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට හා ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට අනුව ලී බඩු, උපකරණ සහ සවි කිරීම් ශුද්ධ අගය රු.134,817ක් විය යුතුය.
- 2021/12/31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට හා ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට අනුව වායු සමීකරණ ශුද්ධ අගය රු.162,225ක් විය යුතුය. ඉහත අගයයන් 2022 ගිණුම්වල නිවැරදි කර ඇත.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි ස්ථාවර වත්කම් වටිනාකම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ වටිනාකම් සමඟ ගලපා වෙනසක් ඇත්නම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු ගිණුම් සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයට ලිබඩු සහ උපකරණ ලබා දීම වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු ශේෂයක් වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් තුළ ඇතුළත් වන අතර වර්ෂ 05 කට අධික කාලයක සිට පැවත එන එම ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අයකර ගැනීමට සමාගම එලදායි පියවර ගෙන නොතිබුණි.	2019 වර්ෂයේ දී ලැබිය යුතු ශේෂය රු.5,215,029ක් වූ අතර එම ශේෂය 2020 වර්ෂය වන විට රු.3,308,760 දක්වා අඩු කරගන්නා ලදී. 2021 වර්ෂය අවසානයේදී එම ශේෂය රු.3,431,328ක් විය.	ලැබිය යුතු ශේෂ කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් 2014 වර්ෂයේ සමාගම අත්පත්කර ගත් අතර 2014 ජූලි 08 කරන ලද ඉල්ලීමකට අනුව මව් සමාගම වෙත රු.140,000,000ක අත්තිකාරමක් ලබාදී තිබුණු අතර මේ දක්වා එම අත්තිකාරම් මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	රු.140,000,000 මුදල මෙතෙක් සමාගමට ලැබී නොමැත.	අත්තිකාරම් මුදල කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂ යටතේ ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලයට අයත් මැල්සිරිපුර ගොවිපොළට රු.6,000ක් හා ප්‍රධාන කාර්යාලයට රු.43,495ක ශේෂයන් ගෙවිය යුතු වුවත් එම ගිණුම්වල ලැබිය යුතු ශේෂවල ඒවා ඇතුළත් කර නොතිබුණු අතර ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලය කුකුළු පාලන සමාගමේ වැලිසර ගොවිපොළට රු.1,698,198 ක් ගෙවිය යුතු ලෙස දක්වා	ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ ගොවිපොළවල් සඳහා ගෙවිය යුතු ශේෂයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි නිවැරදිව සටහන් කර ඇත. එම ශේෂ සනාථ කිරීම සඳහා අදාළ බිල්පත්ද සමාගම සතු වේ.	වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂවල වෙනස්කම් සොයා බලා නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

නිවුණද වැලිසර ගොවිපොළ ගිණුමෙහි රු.2,045,000ක් වූයෙන් රු.346,802ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම ශේෂයන්වල වෙනස්කම් සොයා බලා නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) ණයහිමි කාල විශ්ලේෂණයට අනුව ගෙවිය යුතු වසර 1ත් 3 ත් අතර ශේෂය රු. 1,669,732ක් ද වසර 03 ත් 05 ත් අතර ශේෂය රු.16,406,635ක් ද නිරීක්ෂණය වූ අතර මෙම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන නොතිබුණි.

සමාගමේ ආදායම් මට්ටම ඉතා දුර්වල වූ බැවින් එම ශේෂයන් නිරවුල් කරගැනීමට දීර්ඝ කාලයක් ගත විය. මේ වන විට එම ශේෂයන් කොටස් වශයෙන් හෝ ගෙවීමට කටයුතු කරමින් සිටී.

ණයහිමි ශේෂ නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
---	---------------------	-------------------------------------	-----------------

(අ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 ආණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය	19 ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වා නොතිබුණි.	විදුලි උපකරණ පිරිබද ලේඛනයක්, පරිගණක උපාංග හා මෘදුකාංග පිරිබද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කර ඇත.	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගත යුතුය.
---	---	---	--

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු පෙර මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.9,368,513ක ලාභයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු.11,455,253ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.20,823,766ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ආදායම වැඩිවීම හා විකුණුම් පිරිවැය අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය, දළ ලාභ අනුපාතය පිළිවෙලින් 3.7ක් 3.19ක් සහ 43.37ක්වූ අතර පෙර වර්ෂයේ එම අනුපාතයන් පිළිවෙලින් 3.26ක් 3.09ක් සහ 14.17ක් විය. ඒ අනුව ජංගම වත්කම් අනුපාතය , ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය හා දළ ලාභ අනුපාතය වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ආදායම වැඩිවීම හා විකුණුම් පිරිවැය අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
------------------------	-------------------------------------	-----------------

මෙම ආයතනය සමාගමක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීමට මත්තෙන් පැවති ලන්ලිබ් (LANLIB) නමින් වූ සමාගම 2009 සිට 2013 වර්ෂ දක්වා වූ නොගෙවන ලද රු.25,932,371ක බදු වගකීම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා ඇති අතර එම බදු වගකීම වර්ෂ 07කට අධික කාලයක සිට පැවත එන ශේෂයක් වන අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් අදාළ බදු වගකීම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	රු.299,054ක මුදලක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවන ලදී. ලේඛනයේ වෙනස වන්නේ එයයි. මෙම බදු වගකීම නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු මේ දිනවල සිදුවෙමින් පවතින බව දන්වා සිටිමි.	අදාළ බදු වගකීම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
---	---	--

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) පෞද්ගලික ආයතන 05කින් සතුව සඳහා ඖෂධ සහ එන්නත් මිලදී ගැනීම් ගනුදෙනු 08 ක් සහ සත්ත්ව ආහාර මිලදී ගැනීම් ගනුදෙනු 02ක් සඳහා වටිනාකම රු.1,341,427ක් ගෙවා ඇති මුත් එයට අදාළ ටෙන්ඩර් මණ්ඩල වාර්තා සහ තාක්ෂණික ඇගයීම් වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>2021/02/22 වන දින එන්නත් මිලදී ගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් මිල ගණන් කැඳවා ඇත. සමහර ඖෂධ වර්ග සතුව සඳහා වැලඳෙන රෝග අනුව හදිසියේ මිල දී ගැනීමට සිදුවන අතර, වෙළඳපොළ උද්ධමනය අනුව ඖෂධ වල මිල ගණන් ද ඉතා සිඝ්‍රයෙන් වෙනස් වීම් වලට ලක්ව ඇත.</p>	<p>ටෙන්ඩර් මණ්ඩල වාර්තා සහ තාක්ෂණික ඇගයීම් වාර්තා නොපමාව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>